

Національна безпека

УДК 343.1:65.012.8

Косминя Андрій Петрович

студент

Національна академія Служби безпеки України

Косминя Андрей Петрович

студент

Национальная академия Службы безопасности Украины

Kosmynia A.

Student

National Academy of the Security Service of Ukraine

**АНАЛІЗ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ
У ФРАНЦІЇ**

**АНАЛИЗ СИСТЕМЫ ОХРАНЫ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ТАЙНЫ
ВО ФРАНЦИИ**

**ANALYSIS SYSTEM OF STATE SECRETS
IN FRANCE**

Анотація: Проаналізовано нормативно-правову базу у сфері захисту державної таємниці у Франції.

Ключові слова: державна таємниця, Федеративна Республіка Німеччина, організація охорони, кримінальна відповідальність, компаративний аналіз.

Аннотация: Проанализировано нормативно-правовую базу в сфере защиты государственной тайны во Франции.

Ключевые слова: государственная тайна, Франция, организация охраны, уголовная ответственность, компаративный анализ.

Summary: Analyzed the legal framework for the protection of state secrets in France.

Key words: state secret, France, guard organization, criminal liability, comparative analysis.

Державна таємниця (далі – ДТ) – один з неодмінних елементів суверенної держави. Будь-яка держава, яка проводить самостійну зовнішню і внутрішню політику, надає найбільш чутливій інформації особливого статусу. Така інформація перебуває під особливим захистом і має суворо обмежений доступ.

В умовах демократичного політичного режиму обсяг ДТ повинен забезпечувати національну безпеку країни, поєднуючись з принципами народовладдя, підзвітності держави перед суспільством і формуванням громадянського суспільства, що виключає можливість відгородження державного апарату за допомогою ДТ від суспільства. В умовах антидемократичного режиму, як правило, ДТ стає одним з важливих бар'єрів відчуження влади від суспільства і засобом маніпулювання ним. Чим режим держави більш тоталітарний, тим більше у нього секретів [1].

У Франції секретною є інформація оборонного значення, яка за ступенем секретності поділяється на 3 рівні (рис. 1.) [2].

Рис. 1. Класифікація секретної інформації у Франції

Менш чутлива з точки зору оборони інформація у Франції визначається як «захищена» і підрозділяється на наступні рівні (в міру зростання): Non Protégé (незахищена); Diffusion restreinte administrateur («поширення обмежене адміністрацією»); Diffusion restreinte («поширення

обмежене»); Confidential personnels Sous-Officiers («конфіденційно, для молодших службовців»); Confidential personnels Officiers («конфіденційно, для службовців»).

До органів захисту інформації у Франції належать такі, як на рис. 2 [3].

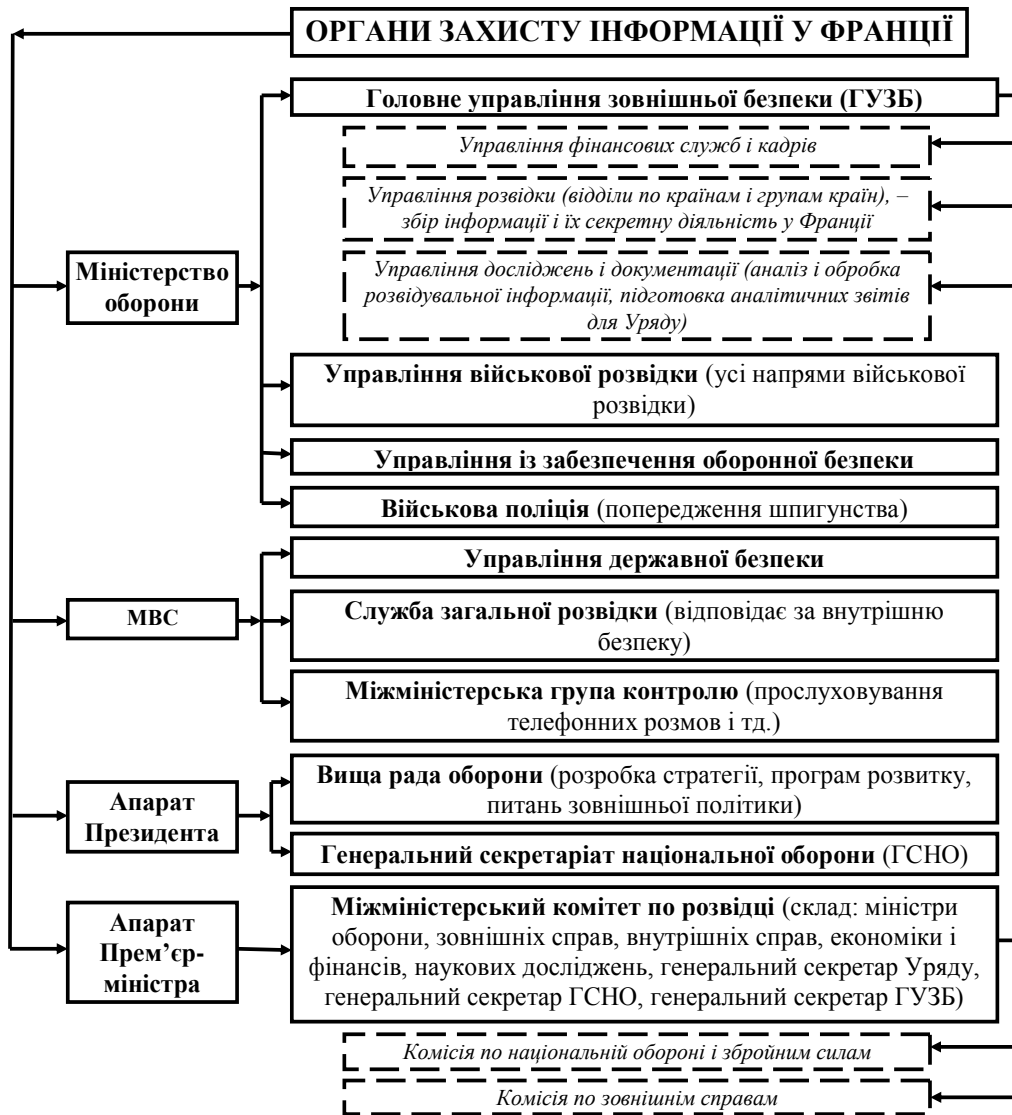
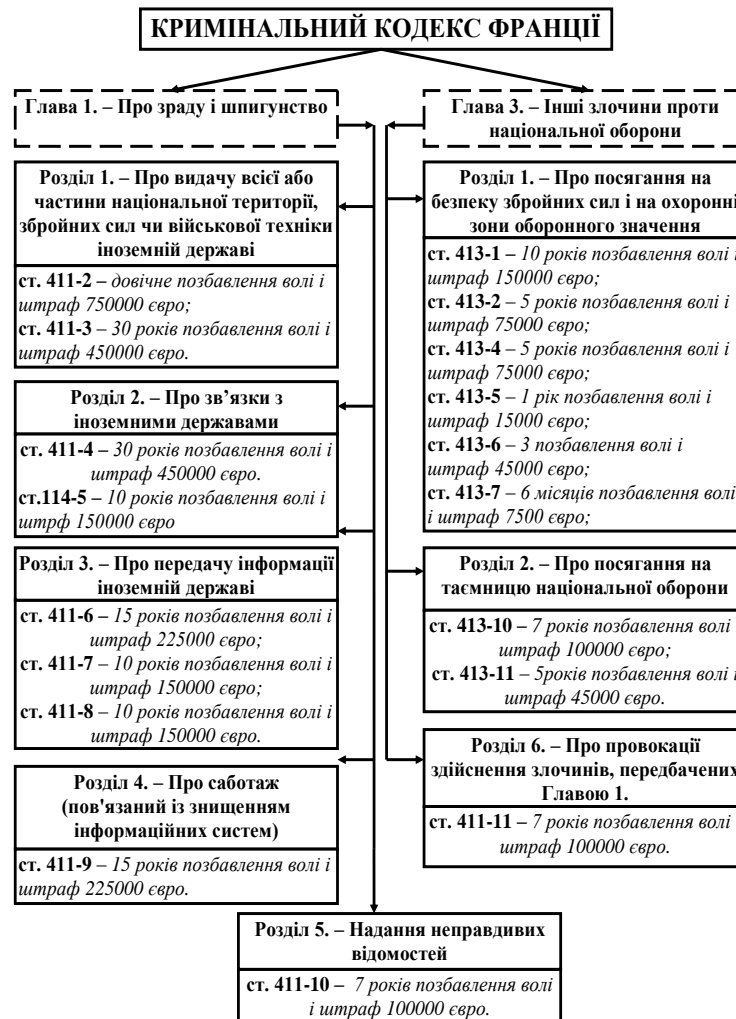

Рис. 2. Суб'єкти, що здійснюють захист інформації у Франції

Розсекречення документів у Франції здійснюється незалежним органом – Консультативною комісією із захисту таємниць національної оборони (Commission consultative du secret de la défense nationale, CCSDN).

Розголошення секретної інформації у Франції є злочином, передбаченим ст. 413-9 Кримінального кодексу. За розголошення

секретної інформації Кримінальний кодекс Франції передбачає покарання до 7 років позбавлення волі і 100 000 євро штрафу, а якщо злочин скоєно з необережності чи недбалості – до 3 років позбавлення волі і 45 000 євро штрафу. У Кримінальному кодексі наявний ряд статей, що стосуються відповідальності за порушення законодавства у сфері національної оборони Франції (рис. 3.) [4].

Рис. 3. Кримінальна відповідальність за порушення законодавства у сфері національної оборони

Проблеми регулювання в інформаційній області у Франції розглядаються в тісному зв'язку з проблемами національної безпеки та збереження ДТ. Використовується принцип, який полягає в тому, що інформація вважається, насамперед, фактором національної безпеки, отже, і в ставленні до неї має переважати загальна вимога забезпечення секретності без урахування того, чи завдає її розголошення шкоду

національним інтересам. Основним критерієм засекречування є критерій «таємниці в галузі національної оборони» (в деяких дослідженнях використовується термін «національна захист»).

У порівнянні з кримінальним законодавством України у Франції санкції статей, що стосуються порушень законодавства про ДТ передбачають не тільки позбавлення волі, а й окрім того штрафи значних розмірів (від 7500 до 750000 євро). Тому рекомендується внести зміни до Кримінального кодексу України в ряд статей (ст. 111, ст. 114, ст. 328, ст. 329, ст. 422), що стосуються кримінального законодавства про ДТ, а саме передбачити там штрафні санкції за порушення законодавства про ДТ. Окрім Франції запропонований механізм уже діє у багатьох країнах світу, зокрема, Великобританії, США.

Література:

1. Мірошник Ю. Державна таємниця як складова забезпечення національної безпеки / Ю. Мірошник // Право України. – Київ, 2004. – № 9.
2. Классификация секретной информации во Франции [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ru.wikipedia.org/wiki/Классификация_секретной_информации_в_о_Франции.
3. Организация защиты информации во Франции [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sdalna10.com/17092357>.
4. Уголовный кодекс Франции [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.crimpravo.ru/codecs/france/2.doc.